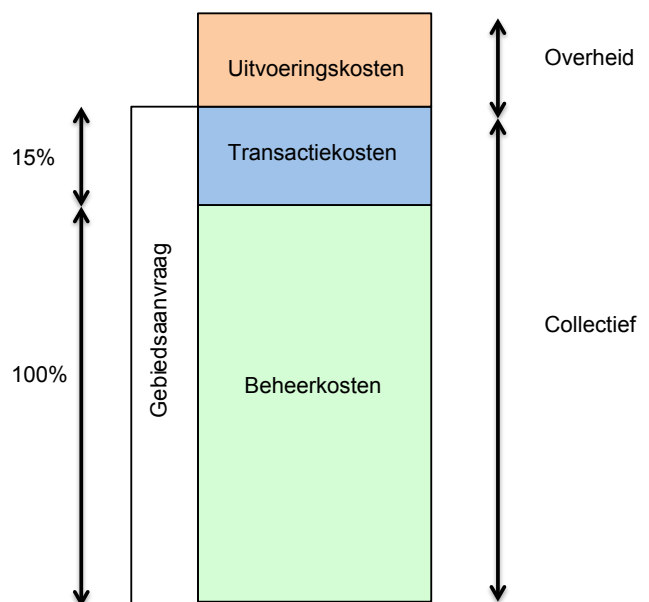

Overheadkosten agrarisch collectief i.r.t. taken en omzet

Elk agrarisch collectief doet middels een gebiedsaanvraag een aanbod aan de provincie waarin het collectief aangeeft hoe zij de doelen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer gaat realiseren. Onderdeel van deze gebiedsaanvraag is een offerte waarin de kosten door het collectief voor deze doelrealisatie staan aangegeven. Deze kosten omvatten zowel de totale beheerkosten voor de deelnemers agrarisch natuurbeheer als de overheadkosten van het collectief om de gebiedsaanvraag uit te voeren; de zogeheten transactiekosten.

De verhouding transactiekosten en beheerkosten kan een aandachtspunt zijn voor de provincie bij de beoordeling van de gebiedsaanvraag. Immers: hoe lager de overhead van het collectief, hoe meer geld er beschikbaar is voor de deelnemers agrarisch natuurbeheer en daarmee het realiseren van natuurresultaten. Voor collectieven is het uitgangspunt streven naar een overhead van maximaal 15%, berekend als percentage van de beheerkosten.

Deze notitie heeft als doel inzicht te verschaffen in de transactiekosten van een agrarisch collectief. Het vervangt geen business case per individueel collectief, maar biedt inzicht in wat globaal de ondergrens is voor de omzet agrarisch natuur- en landschapsbeheer van een collectief en welke kostenposten de meeste invloed hebben op de transactiekosten. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze notitie ook de term overhead(kosten) gebruikt. Het gaat hierbij specifiek om de transactiekosten: de overheadkosten voor het collectief. De aanvullende overheadkosten van de overheid (de zogeheten uitvoeringskosten) maken geen onderdeel uit van deze notitie.

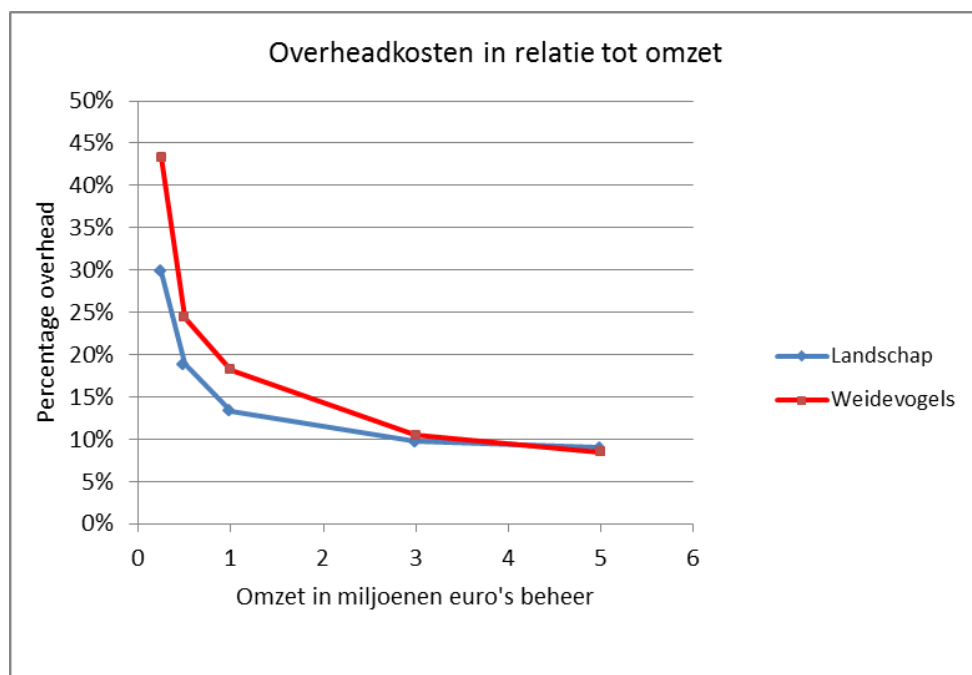
Deze notitie biedt enerzijds inzicht in de relatie tussen omzet en overhead, en anderzijds over de vaste en variabele overheadkosten. Daarbij zijn vaste overheadkosten de kosten die nagenoeg niet veranderen bij meer of minder omzet, beheereenheden of deelnemers agrarisch natuurbeheer. Deze kosten maakt een collectief per definitie, nagenoeg ongeacht de omvang van de gebiedsaanvraag. Variabele overheadkosten zijn wel sterk afhankelijk van het aantal beheereenheden, deelnemers of de omzet.

In alle vier de GLB pilots is aandacht besteed aan de overheadkosten bij het opstellen en uitvoeren van de gebiedsaanvraag. De pilot Noordlike Fryske Wâlden (NFW) heeft daarbij een rekenmodel voor hun gebied ontwikkeld dat gebruikt is voor dit document. De berekeningen in dit document zijn gebaseerd op het handboek van de NFW met verwerking naar de indeling van het taakoverzicht van SCAN. Uiteraard is daarbij gebruik gemaakt van bepaalde aannames, en is de berekening niet één op één door te vertalen naar alle collectieven in Nederland. Dit document is daarmee ook te bezien als een handreiking met aandachtspunten bij de collectievorming.

Overhead in relatie tot omzet en beheertypen

Om te kijken wat de relatie is tussen omzet en overhead (transactiekosten), is gerekend met alleen de omzet voor agrarisch natuurbeheer. Andere inkomsten van agrarische natuurverenigingen maken geen onderdeel uit van de gebiedsaanvraag en zijn daardoor nu niet relevant voor de berekening van de overheadkosten. Wanneer collectieven ter zijner tijd structureel ook andere inkomsten ontvangen, draagt dit uiteraard wel bij aan verlaging van de algehele overhead van het collectief. Onder overheadkosten worden alle kosten bedoeld die het collectief maakt om de gebiedsaanvraag op te stellen en uit te voeren.

Het pilotgebied NFW omvat zowel weidevogel- als landschapsbeheer. In onderstaande grafiek zijn diverse beheerbudgetten (omzet agrarisch natuurbeheer), variërend van 2,5 ton tot 5 miljoen euro per jaar, uitgezet tegen zowel 100% weidevogelbeheer als 100% landschapsbeheer. De benodigde overhead (transactiekosten) verschilt per beheertype. Zie bijlage 1 en 2 voor de achterliggende tabellen. In deze tabellen is de variatie in overheadkosten gedurende de 6 jaar van de gebiedsaanvraag zichtbaar.

Figuur 1. Percentage overheadkosten van zowel 100% landschap- als weidevogelbeheer uitgezet tegen de omzet in miljoenen per jaar.

Overhead weidevogelbeheer

In onderstaande tabel is uitgegaan van 100% weidevogelbeheer. Alle beheereenheden met landschapsbeheer zijn uit de berekening gelaten. Gekeken is welke jaarlijkse omzet nodig is om tot een overhead percentage van ca. 15% te komen (14,64% in de tabel).

Tabel 1. Benodigde omzet bij 100% weidevogelbeheer en een overhead van ca. 15%.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 1.500.000	€ 1.530.000	€ 1.560.600	€ 1.591.812	€ 1.623.648	€ 1.656.121	€ 9.462.181
Overhead	€ 265.682	€ 213.952	€ 218.231	€ 222.595	€ 227.047	€ 237.858	€ 1.385.365
Totaal offertebedrag	€ 1.765.682	€ 1.743.952	€ 1.778.831	€ 1.814.407	€ 1.850.695	€ 1.893.980	€ 10.847.547
% overhead	17,71%	13,98%	13,98%	13,98%	13,98%	14,36%	14,64%

Overhead landschapsbeheer

In onderstaande tabel is uitgegaan van 100% landschapsbeheer. Alle beheereenheden met weidevogelbeheer zijn uit de berekening gelaten. Gekeken is welke jaarlijkse omzet nodig is om tot een overhead percentage van ca. 15% te komen (15,05% in de tabel).

Tabel 2. Benodigde omzet bij 100% landschapsbeheer en een overhead van ca. 15%.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 765.000	€ 780.300	€ 795.906	€ 811.824	€ 828.061	€ 844.622	€ 4.825.713
Overhead	€ 259.550	€ 88.332	€ 90.098	€ 91.900	€ 93.738	€ 102.514	€ 726.133
Totaal offertebedrag	€ 1.024.550	€ 868.632	€ 886.004	€ 903.724	€ 921.799	€ 947.136	€ 5.551.846
% overhead	33,93%	11,32%	11,32%	11,32%	11,32%	12,14%	15,05%

Conclusies en aandachtspunten

1. Er bestaat een duidelijke relatie tussen omzet en overhead voor zowel weidevogel- als landschapsbeheer. Vooral bij een omzet lager dan 1 miljoen euro per jaar stijgen de overheadkosten snel (zie figuur 1).
2. Bij een gebiedsaanvraag die uit gaat van 100% weidevogelbeheer (en dus geen andere beheertypen bevat) blijkt een omzet van 1,5 miljoen euro per jaar nodig om een overheadpercentage van ca. 15% te kunnen halen (zie tabel 1).
3. Bij een gebiedsaanvraag die uitgaat van 100% landschapsbeheer (en dus geen andere beheertypen bevat) blijkt een omzet van een kleine 8 ton euro per jaar nodig om een overheadpercentage van ca. 15% te kunnen halen (zie tabel 2).
4. In de berekening zijn botanisch beheer en akkerrandenbeheer als beheervorm niet meegenomen (deze maakten geen onderdeel uit van de pilot NFW). De effecten hiervan op de overhead zijn dan ook niet inzichtelijk te maken via een vergelijkbare berekening. Bij een gebiedsaanvraag die voor 100% uit botanisch- en akkerranden beheer bestaat, is de aanname dat de benodigde omzet tussen de berekeningen van landschapsbeheer en weidevogelbeheer inzit, dus tussen de 8 ton en 1,5 miljoen euro per jaar. Er zijn namelijk meer activiteiten nodig per deelnemer/beheereenheid ten opzichte van landschapsbeheer, maar minder dan bij weidevogelbeheer.
5. In het rekenmodel blijft het percentage overheadkosten voor het collectief dalen bij een toenemende omzet. In werkelijkheid zullen de kosten echter weer gaan stijgen naarmate de fysieke, maar ook de gevoelsmatige afstand tot het collectief groter wordt (zie ook de toelichting op pagina 8).

6. De overheadkosten in het eerste jaar zijn zeer fors in relatie tot de daarop volgende jaren (zie tabellen uit bijlage 1 en 2). Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het opstellen van de gebiedsaanvraag en de veldinventarisatie bij landschap.
7. De veldinventarisatie is bij landschap in het eerste jaar erg kostenintensief (zie tabellen in bijlage 2). Dit komt doordat in de werkwijze van de NFW alle landschapselementen voorafgaand aan ingang van het beheercontract in het veld zijn bekeken. Hierop besparen is mogelijk, maar gaat ten koste van de kwaliteit. Deze kwaliteit is tweeledig:
 - a) Kwaliteit van het beheercontract
 - b) Kwaliteit van het beheer

Het uitblijven van een goede veldinventarisatie leidt tot meer bevindingen tijdens de controle en vaker toepassen van het sanctiebeleid (dus hogere kosten op de overheadpost *controle en handhaving*). Ook bestaat het risico dat niet kan worden voldaan aan de voordeurafpraak met de provincie. Een ander punt is dat besparen op de veldinventarisatie leidt tot minder kwaliteit van het beheer doordat een belangrijk contactmoment tussen professional en deelnemer wordt gemist.

8. Per euro omzet in landschapsbeheer zijn er in verhouding met weidevogelbeheer meer verschillende beheerders waarmee contact en contract is. Overheadkosten die 1 op 1 gerelateerd zijn aan het aantal beheerders aan de 'achterdeur' zoals het afsluiten van contracten en controle en handhaving zijn daarom relatief hoger.

Vaste en variabele overheadkosten

De overheadkosten bij het opstellen en uitvoeren van de gebiedsaanvraag kunnen worden opgesplitst in vaste en variabele kosten. Vaste kosten zijn de overheadkosten die in tegenstelling tot de variabele kosten nagenoeg niet veranderen bij meer of minder omzet, deelnemers of beheereenheden. De vaste kosten bepalen voor een groot deel de ondergrens van de omzet agrarisch natuurbeheer zoals zichtbaar is in de grafiek (figuur 1).

Voor zowel weidevogelbeheer als landschapsbeheer is in onderstaande tekst weergegeven via welke kostenposten het agrarisch collectief invloed kan uitvoeren om de overhead van het collectief (de transactiekosten) te verlagen. Deze kostenposten komen overeen met de taakgroepen uit het taakoverzicht (zie andere SCAN producten voor het Keuzetraject collectieven).

Overhead weidevogelbeheer

Bij een gebiedsaanvraag die geheel uit weidevogelbeheer bestaat en een overheadpercentage van ca. 15% kent, bedragen de overheadkosten gedurende 6 jaar een kleine € 1.4 miljoen (zie 'totaal overhead' in tabel 1).

De kostenposten uit onderstaande tabel zijn uitgesplitst in vaste en variabele kosten. Het totaal van de overheadkosten is op 100% gezet om inzicht te verkrijgen in de verdeling tussen de kostenposten.

Tabel 3. Verdeling vaste en variabele kosten bij een overhead van ca. 15% bij 100% weidevogelbeheer.

Variabele kosten			
Administratie	€	343.659	25%
Betalingen	€	31.543	2%
Controle en handhaving	€	85.556	6%
Evaluatie	€	57.652	4%
Relatiebeheer	€	117.697	8%
Uitvoering beheerplan	€	284.890	21%
Veldinventarisatie	€	161.190	12%
Totaal variabele kosten	€	1.082.188	78%
Vaste kosten			
Gebiedsaanvraag	€	57.099	4%
Kwaliteitsborging	€	14.130	1%
Organisatie	€	206.306	15%
Verantwoording	€	25.642	2%
Totaal vaste kosten	€	303.177	22%
Totale overheadkosten	€	1.385.365	100%

Overhead landschapsbeheer

Bij een gebiedsaanvraag die geheel uit landschapsbeheer bestaat en een overheadpercentage van ca. 15% kent, bedragen de overheadkosten gedurende 6 jaar ruim € 7 ton (zie 'totaal overhead' in tabel 2).

De kostenposten uit onderstaande tabel zijn uitgesplitst in vaste en variabele kosten. Het totaal van de overheadkosten is op 100% gezet om inzicht te verkrijgen in de verdeling tussen de kostenposten.

Tabel 4. Verdeling vaste en variabele kosten bij een overhead van ca. 15% bij 100% landschapsbeheer.

Variabele kosten		
Administratie	€ 11.211	2%
Betalingen	€ 55.296	8%
Controle en handhaving	€ 147.739	20%
Evaluatie	€ -	0%
Relatiebeheer	€ 113.882	16%
Uitvoering beheerplan	€ 11.233	2%
Veldinventarisatie	€ 103.303	14%
Totaal variabele kosten	€ 442.663	61%
Vaste kosten		
Gebiedsaanvraag	€ 55.481	8%
Kwaliteitsborging	€ 14.130	2%
Organisatie	€ 183.219	25%
Verantwoording	€ 30.639	4%
Totaal vaste kosten	€ 283.470	39%
Totale overheadkosten	€ 726.133	100%

Conclusies en aandachtspunten

1. Het merendeel van de overheadkosten (78% bij weidevogelbeheer en 61% bij landschapsbeheer) bestaan uit variabele kosten. Variabele kosten zijn direct gerelateerd aan het aantal beheereenheden, deelnemers en de omzet. Het gaat hierbij om de kostenposten *administratie*, *betalingen*, *controle en handhaving*, *evaluatie*, *relatiebeheer*, *uitvoering beheerplan* en de *veldinventarisatie*. Een voorbeeld: meer deelnemers leiden tot meer administratie rondom bv. het contractbeheer. Bij minder beheereenheden is minder inzet nodig bij controles.
2. De post *administratie* is bij landschapsbeheer erg laag. De verwerking achter het bureau van veldgegevens door de veldmedewerker zijn meegenomen onder de post *veldinventarisatie*. Bij de post *administratie* gaat het alleen om taken als het opstellen, aanpassen, beheren en verzenden van de beheercontracten. Bij het weidevogelbeheer zijn deze administratiekosten fors hoger. Dit komt onder andere door de extra administratie van het tijdens het seizoen bijsturen van het weidevogelbeheer.
3. Er zit een groot verschil in de kostenpost *controle en handhaving* tussen beide beheertypen, de kosten liggen bij landschapsbeheer hoger dan bij weidevogelbeheer. Dit komt omdat de omzet per beheereenheid (vanwege de gemiddeld veel grotere oppervlakte per beheereenheid) bij weidevogelbeheer veel hoger ligt dan bij landschapsbeheer. Daarbij blijkt uit de praktijk dat de aard van het landschapsbeheer zich leent voor meer interpretatieverschillen over de pakketvoorwaarden. Het toepassen van een goede veldinventarisatie leidt tot minder bevindingen bij controles dan wanneer deze veldinventarisatie niet wordt uitgevoerd. In vergelijking bij landschapsbeheer wel meer meningsverschillen ontstaan n.a.v. controles, dus ook meer herschouw, toepassen sanctiebeleid, etc. dan bij weidevogelbeheer. Relatief gezien wegen de kosten van controle en handhaving bij landschapsbeheer daardoor zwaarder.

4. Ook bij de kostenpost *uitvoering beheerplan* zit een groot verschil tussen beide beheertypen. Ditmaal liggen de kosten juist veel hoger bij weidevogelbeheer. Dit wordt veroorzaakt door het flexibel beheer: jaarlijks en ook binnen het jaar worden veel wijzigingen doorgevoerd. Bij landschapsbeheer gaat het in principe om een afspraak voor een periode van 6 jaar; overhead op *uitvoering beheerplan* zit hier in jaar 2 t/m 6 niet in. Activiteiten in die jaren zitten onder een andere post (bv. *controle en handhaving*).
5. In tegenstelling tot de variabele overheadkosten, wijzigen de vaste overheadkosten nagenoeg niet bij meer of minder beheereenheden, deelnemers en omzet. Het gaat hierbij om de kostenposten *gebiedsaanvraag*, *kwaliteitsborging*, *organisatie* en *verantwoording*. Deze kosten maakt een collectief, bijna ongeacht de omvang van de gebiedsaanvraag. Uiteraard zullen deze kostenposten wel wat lager zijn bij een kleine gebiedsaanvraag, maar niet in die mate als de variabele kosten. Als voorbeeld: de tijd die het actualiseren van het kwaliteitshandboek kost, is nagenoeg niet afhankelijk van de omzet van het collectief of het aantal beheereenheden of deelnemers aan de achterdeur.
6. De kostenposten binnen de vaste overheadkosten omvatten de volgende taken:
Gebiedsaanvraag: werving deelnemers (advertentie), analyse en maken van voorselectie op basis van de aanmeldingen (achterdeurafspraken), opstellen gebiedsaanvraag (incl. gebiedsproces).
Kwaliteitsborging: interne audits, actualiseren handboek (kennis).
Organisatie: aansturing op basis van uitvoeringscontracten (ANV's en eventueel dienstenverleners), kantoorkosten, overleg tussen collectief en ANV's en eventuele dienstenverleners, overleg tussen eventuele dienstenverleners en beheerregisseurs.
Verantwoording: betalingen, bezwaren en geschillen voordeurafpraak, extra werkzaamheden betaalverzoek/ vaststelling voordeurafpraak inclusief verantwoording doelen en organisatiekosten.
7. De post *organisatie* wordt grotendeels veroorzaakt door het hebben van een eigen gebiedskantoor van het collectief dat voorzien is van kantoorinrichting¹. De bemensing is hierin overigens niet voorzien, deze zijn in de genoemde taken begroot. Het andere deel van deze post wordt veroorzaakt door aansturing van ANV's en eventuele dienstenverleners en intern overleg van het collectief. Wanneer de fysieke en gevoelsmatige afstand tussen deelnemer - ANV en/of dienstenverlener – agrarisch collectief groter wordt, zal deze post hoger worden. Een nog onbekende post is die voor de software voor de administratie. In de pilot is gewerkt met een GIS systeem en Access voor de administratie. De kosten voor een systeem dat noodzakelijk is voor de communicatie met RVO Nederland (voorheen Dienst Regelingen), komen hier nog bij.

¹ Hiervoor is één post van € 20.000,- per jaar begroot, dus in totaal € 120.000,-. Het betreft huurkosten, pc's + softwarelicenties, telefoonkosten etc.

Gebruik van een model: blijvend dalende overheadkosten

In het gehanteerde rekenmodel bepaalt het aantal beheereenheden, beheerders, mozaïeken, etc. de omvang van de overheadkosten voor het collectief. Zo worden bijvoorbeeld een aantal variabele kosten gemaakt op beheerderniveau (bv. *betalingen* en *relatiebeheer*) en andere op het niveau van de beheereenheid (bv. *controle en handhaving* en *veldinventarisatie*). Deze opbouw en werking van het rekenmodel heeft tot gevolg dat het percentage overheadkosten (transactiekosten) blijvend zal dalen doordat de vaste kosten door een steeds groter aantal beheereenheden, beheerders etc. gedeeld worden. In werkelijkheid zullen de kosten echter weer gaan stijgen naarmate de fysieke, maar ook de gevoelsmatige afstand tot het collectief groter wordt. Dit heeft zijn effect in vrijwel alle schakels in de uitvoeringsketen. Efficiency zit bijvoorbeeld in het kennen van de deelnemers, als voorbeeld: de GIS medewerker de percelen per deelnemer weet te liggen, maar ook in de contacten tussen veldmedewerkers en de eventuele dienstenverlener of het omgaan met geschillen tussen collectief en beheerder.

Februari 2014

Bijlage 1 Omzetberekeningen weidevogelbeheer

In onderstaande tabellen is uitgegaan van 100% weidevogelbeheer. Alle beheereenheden met landschapsbeheer zijn uit de berekening gelaten. Onderstaande tabellen gaan uit van een specifiek beheerbudget in jaar 1 variërend van 2,5 ton tot 5 miljoen euro per jaar.

Tabel 5. Overheadkosten bij 100% weidevogelbeheer en een omzet van 2,5 ton per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 250.000	€ 255.000	€ 260.100	€ 265.302	€ 270.608	€ 276.020	€ 1.577.030
Overhead	€ 150.433	€ 101.434	€ 103.463	€ 105.532	€ 107.643	€ 114.513	€ 683.017
Totaal offertebedrag	€ 400.433	€ 356.434	€ 363.563	€ 370.834	€ 378.251	€ 390.534	€ 2.260.048
% overhead	60,17%	39,78%	39,78%	39,78%	39,78%	41,49%	43,31%

Tabel 6. Overheadkosten bij 100% weidevogelbeheer en een omzet van 5 ton per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 500.000	€ 510.000	€ 520.200	€ 530.604	€ 541.216	€ 552.040	€ 3.154.060
Overhead	€ 180.034	€ 130.620	€ 133.233	€ 135.897	€ 138.615	€ 146.416	€ 864.815
Totaal offertebedrag	€ 680.034	€ 640.620	€ 653.433	€ 666.501	€ 679.831	€ 698.456	€ 4.018.876
% overhead	36,01%	25,61%	25,61%	25,61%	25,61%	26,52%	27,42%

Tabel 7. Overheadkosten bij 100% weidevogelbeheer en een omzet van 1 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 1.000.000	€ 1.020.000	€ 1.040.400	€ 1.061.208	€ 1.082.432	€ 1.104.081	€ 6.308.121
Overhead	€ 226.450	€ 175.949	€ 179.468	€ 183.058	€ 186.719	€ 196.103	€ 1.147.746
Totaal offertebedrag	€ 1.226.450	€ 1.195.949	€ 1.219.868	€ 1.244.266	€ 1.269.151	€ 1.300.183	€ 7.455.867
% overhead	22,64%	17,25%	17,25%	17,25%	17,25%	17,76%	18,19%

Tabel 8. Overheadkosten bij 100% weidevogelbeheer en een omzet van 3 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 3.000.000	€ 3.060.000	€ 3.121.200	€ 3.183.624	€ 3.247.296	€ 3.312.242	€ 18.924.363
Overhead	€ 365.785	€ 310.012	€ 316.212	€ 322.536	€ 328.987	€ 343.700	€ 1.987.233
Totaal offertebedrag	€ 3.365.785	€ 3.370.012	€ 3.437.412	€ 3.506.160	€ 3.576.284	€ 3.655.943	€ 20.911.596
% overhead	12,19%	10,13%	10,13%	10,13%	10,13%	10,38%	10,50%

Tabel 9. Overheadkosten bij 100% weidevogelbeheer en een omzet van 5 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 5.000.000	€ 5.100.000	€ 5.202.000	€ 5.306.040	€ 5.412.161	€ 5.520.404	€ 31.540.605
Overhead	€ 481.084	€ 419.558	€ 427.950	€ 436.509	€ 445.239	€ 464.761	€ 2.675.100
Totaal offertebedrag	€ 5.481.084	€ 5.519.558	€ 5.629.950	€ 5.742.549	€ 5.857.400	€ 5.985.165	€ 34.215.705
% overhead	9,62%	8,23%	8,23%	8,23%	8,23%	8,42%	8,48%

Bijlage 2 Omzetberekeningen landschapsbeheer

In onderstaande tabellen is uitgegaan van 100% landschapsbeheer. Alle beheereenheden met weidevogelbeheer zijn uit de berekening gelaten. Onderstaande tabellen gaan uit van een specifiek beheerbudget in jaar 1 variërend van 2,5 ton tot 5 miljoen euro per jaar.

Tabel 10. Overheadkosten bij 100% landschapsbeheer en een omzet van 2,5 ton per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 250.000	€ 255.000	€ 260.100	€ 265.302	€ 270.608	€ 276.020	€ 1.577.030
Overhead	€ 157.085	€ 59.356	€ 60.543	€ 61.753	€ 62.989	€ 69.471	€ 471.195
Totaal offertebedrag	€ 407.085	€ 314.356	€ 320.643	€ 327.055	€ 333.597	€ 345.491	€ 2.048.226
% overhead	62,83%	23,28%	23,28%	23,28%	23,28%	25,17%	29,88%

Tabel 11. Overheadkosten bij 100% landschapsbeheer en een omzet van 5 ton per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 500.000	€ 510.000	€ 520.200	€ 530.604	€ 541.216	€ 552.040	€ 3.154.060
Overhead	€ 206.817	€ 73.414	€ 74.882	€ 76.379	€ 77.907	€ 85.503	€ 594.902
Totaal offertebedrag	€ 706.817	€ 583.414	€ 595.082	€ 606.983	€ 619.123	€ 637.543	€ 3.748.962
% overhead	41,36%	14,39%	14,39%	14,39%	14,39%	15,49%	18,86%

Tabel 12. Overheadkosten bij 100% landschapsbeheer en een omzet van 1 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 1.000.000	€ 1.020.000	€ 1.040.400	€ 1.061.208	€ 1.082.432	€ 1.104.081	€ 6.308.121
Overhead	€ 306.328	€ 101.575	€ 103.607	€ 105.679	€ 107.792	€ 117.615	€ 842.596
Totaal offertebedrag	€ 1.306.328	€ 1.121.575	€ 1.144.007	€ 1.166.887	€ 1.190.225	€ 1.221.696	€ 7.150.717
% overhead	30,63%	9,96%	9,96%	9,96%	9,96%	10,65%	13,36%

Tabel 13. Overheadkosten bij 100% landschapsbeheer en een omzet van 3 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 3.000.000	€ 3.060.000	€ 3.121.200	€ 3.183.624	€ 3.247.296	€ 3.312.242	€ 18.924.363
Overhead	€ 704.965	€ 214.830	€ 219.126	€ 223.509	€ 227.979	€ 246.725	€ 1.837.134
Totaal offertebedrag	€ 3.704.965	€ 3.274.830	€ 3.340.326	€ 3.407.133	€ 3.475.275	€ 3.558.967	€ 20.761.496
% overhead	23,50%	7,02%	7,02%	7,02%	7,02%	7,45%	9,71%

Tabel 14. Overheadkosten bij 100% landschapsbeheer en een omzet van 5 miljoen per jaar.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	Totaal
Totaal beheer	€ 5.000.000	€ 5.100.000	€ 5.202.000	€ 5.306.040	€ 5.412.161	€ 5.520.404	€ 31.540.605
Overhead	€ 1.104.556	€ 329.057	€ 335.638	€ 342.351	€ 349.198	€ 376.888	€ 2.837.686
Totaal offertebedrag	€ 6.104.556	€ 5.429.057	€ 5.537.638	€ 5.648.391	€ 5.761.358	€ 5.897.292	€ 34.378.291
% overhead	22,09%	6,45%	6,45%	6,45%	6,45%	6,83%	9,00%